

Dz.U.99.15.140

1999-05-15	zm.wyn.z	Dz.U.99.44.434
2000-03-13	zm.wyn.z	Dz.U.00.16.214
2001-03-16	zm.wyn.z	Dz.U.01.17.207

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ I BUDOWNICTWA

z dnia 14 grudnia 1994 r.

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

(jednolity tekst)

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726 oraz z 1998 r. Nr 22, poz. 118 i Nr 106, poz. 668), zarządza się, co następuje:

Dział I

PRZEPISY OGÓLNE

§ 1. 1. Rozporządzenie ustala warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i związane z nimi urządzenia, ich usytuowanie na działce budowlanej oraz zagospodarowanie działek przeznaczonych pod zabudowę.

2. Rozporządzenie określa warunki, które przy zachowaniu przepisów Prawa budowlanego oraz odrębnych ustaw i przepisów szczególnych, a także ustaleń Polskich Norm zapewniają:

- 1) bezpieczeństwo konstrukcji,
- 2) bezpieczeństwo pożarowe,
- 3) bezpieczeństwo użytkowania,
- 4) odpowiednie warunki higieniczne i zdrowotne oraz ochronę środowiska,
- 5) ochronę przez hałasem i drganiami,
- 6) oszczędność energii i odpowiednią izolacyjność cieplną przegród,
- 7) odpowiednie warunki użytkowe, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 8) ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich,
- 9) ochronę dóbr kultury.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy budowie, odbudowie, rozbudowie, nadbudowie, przebudowie, modernizacji oraz zmianie sposobu użytkowania budynków i budowli podziemnych spełniających funkcje użytkowe budynków, a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych, z zastrzeżeniem § 207 ust. 3.

2. Przy przebudowie, modernizacji i zmianie sposobu użytkowania budynków istniejących lub ich części wymagania wymienione w § 1 ust. 2 mogą być spełnione w sposób inny niż podany w rozporządzeniu, odpowiednio do wskazań oceny (ekspertyzy) właściwych jednostek badawczo-rozwojowych albo rzeczoznawców budowlanego i do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, uzgodnionych z właściwą terenowo komendą wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwym terenowo państwowym inspektorem sanitarnym.⁽¹⁾

3. W odniesieniu do obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków lub obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ocena (ekspertyza), o której mowa w ust. 2, podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.⁽²⁾

§ 3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) działce budowlanej - rozumie się przez to wydzieloną część terenu, przeznaczoną pod zabudowę, na której znajdują się już budynki lub dla której wydano decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 2) budynku mieszkalnym - rozumie się przez to budynek wielorodzinny, dom mieszkalny zawierający nie więcej niż 4 mieszkania, dom jednorodzinny oraz dom mieszkalny w zabudowie zagrodowej,
- 3) zabudowie wielorodzinnej - rozumie się przez to budynek mieszkalny zawierający więcej niż 4 mieszkania lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami związanymi z ich obsługą oraz zielenią i rekreacją przydomową,
- 4) zabudowie jednorodzinnej - rozumie się przez to budynek mieszkalny jednorodzinny lub zespół takich budynków w układzie: wolno stojącym, bliźniaczym, szeregowym, atrialnym, a także budynek mieszkalny zawierający nie więcej niż 4 mieszkania lub zespół takich budynków,
- 5) budynku zamieszkania zbiorowego - rozumie się przez to budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania, taki jak hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, schronisko turystyczne, internat, dom studencki, koszary, zakład karny i zakład dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, taki jak dom rencistów i dom dziecka,
- 6) budynku użyteczności publicznej - rozumie się przez to budynek przeznaczony do wykonywania funkcji: administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, nauki, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym i wodnym, poczty i telekomunikacji oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji,
- 7) pomieszczeniu użytkowym - rozumie się przez to pomieszczenie spełniające funkcje zgodne z przeznaczeniem budynku i nie będące pomieszczeniem gospodarczym lub technicznym,
- 8) pomieszczeniu mieszkalnym - rozumie się przez to pokoje w budynku mieszkalnym oraz sypialnie i pomieszczenia do pobytu dziennego w budynku zamieszkania zbiorowego,
- 9) pomieszczeniu pomocniczym w mieszkaniu - rozumie się przez to kuchnię, pomieszczenie higienicznosanitarne, pomieszczenie służące do komunikacji wewnętrznej oraz do przechowywania ubrań, przedmiotów gospodarstwa domowego, a także produktów żywnościowych,
- 10) pomieszczeniu technicznym w budynku - rozumie się przez to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do obsługi budynku,

- 11) pomieszczeniu gospodarczym w budynku - rozumie się przez to pomieszczenie służące do przechowywania materiałów i sprzętu związanego z obsługą budynku, przedmiotów i produktów żywnościowych użytkowników budynku, opału, a także odpadków stałych,
- 12) piwnicy - rozumie się przez to część budynku przeznaczoną na pomieszczenia gospodarcze lub techniczne, w których poziom podłogi ze wszystkich stron znajduje się poniżej terenu,
- 13) suterenie - rozumie się przez to część budynku zawierającą pomieszczenia użytkowe, w których poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej terenu, lecz przynajmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się na głębokości nie większej niż 0,9 m w stosunku do przylegającego terenu,
- 14) liczbie kondygnacji - rozumie się przez to liczbę kondygnacji budynku, z wyjątkiem piwnic, suterenu, antresoli oraz poddaszy nieużytkowych,
- 15) Polskich Normach - rozumie się przez to normy uznane w całości lub w części za obowiązujące, zgodnie z przepisami o normalizacji,
- 16) zgodności z przeznaczeniem budynku lub pomieszczenia - rozumie się przez to, że spełnione zostały wymagania użytkowe określone przez inwestora oraz warunki dla tego rodzaju budynku lub pomieszczenia, ustalone w rozporządzeniu, przepisach szczególnych, Polskich Normach, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wymaganych opiniach i decyzjach organów do tego upoważnionych, a także w decyzji o pozwoleniu na budowę lub zmianę sposobu użytkowania obiektu.

orzeczenia sądów

§ 4. Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

§ 5. 1. Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
- 2) mają miejsce procesy technologiczne nie pozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,
- 3) jest prowadzona hodowla roślin lub zwierząt, niezależnie od czasu przebywania w nich osób zajmujących się obsługą.

2. Ustalenia ust. 1 nie naruszają przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

§ 6. Piwnic oraz poddaszy, nie zawierających pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, nie zalicza się do kondygnacji użytkowych w rozumieniu przepisów rozporządzenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących ewakuacji.

orzeczenia sądów

§ 7. Wysokość budynku lub jego części jest liczona od poziomu terenu przy najniżej położonym wejściu do budynku, nie będącym wyłącznie wejściem do pomieszczeń gospodarczych lub technicznych, do górnej płaszczyzny stropu lub stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową, łącznie z grubością izolacji cieplnej, bez uwzględnienia wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych.

§ 8. W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadza się następujący podział budynków na grupy wysokości:

- 1) niskie (N) - do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji włącznie,
- 2) średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 9 kondygnacji włącznie,
- 3) wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu,
- 4) wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.

§ 9. 1. Wymagane w rozporządzeniu wymiary w świetle należy rozumieć jako uzyskane po wykończeniu powierzchni elementów budynku.

2. Określone w rozporządzeniu odległości między budynkami i terenowymi urządzeniami budowlanymi mierzy się w miejscu najmniejszego oddalenia, przy czym dopuszcza się przyjmowanie wymiarów bez uwzględnienia grubości tynków i okładzin zewnętrznych.

Dział II

ZABUDOWA I ZAGOSPODAROWANIE DZIAŁKI BUDOWLANEJ

Rozdział 1

Usytuowanie budynku

§ 10. Przeznaczenie budynku oraz sposób zabudowy i zagospodarowania działki budowlanej powinny być zgodne z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz warunkami obrony cywilnej.

orzeczenia sądów

§ 11. 1. Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być wznoszony poza zasięgiem uciążliwości określonych w przepisach o ochronie i kształtowaniu środowiska lub w ich zasięgu pod warunkiem zastosowania środków technicznych zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w tych przepisach oraz w Polskich Normach.

2. Do uciążliwości, o których mowa w ust. 1, zalicza się w szczególności:

- 1) szkodliwe promieniowanie i oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
- 2) hałas i drgania (wibracje),
- 3) zanieczyszczenie powietrza,
- 4) zanieczyszczenie gruntu i wód.

§ 12. 1. Usytuowanie budynku na działce budowlanej powinno być dostosowane do linii i gabarytów zabudowy, określonych w planie miejscowym lub w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zapewniać zachowanie odległości między budynkami i urządzeniami terenowymi oraz odległości budynku i urządzeń terenowych od granic działki i od zabudowy na działkach sąsiednich, określonych w rozporządzeniu, a także w przepisach odrębnych i szczególnych, w tym sanitarnych i o ochronie przeciwpożarowej.

2. W zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej nie ustala się wymagań w zakresie zachowania odległości między budynkami na działce budowlanej, z zastrzeżeniem przepisów ust. 1 oraz § 23, 35, 36 i 271.

3. Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz do produkcji i przechowywania produktów żywnościowych powinien być wznoszony i użytkowany z zachowaniem odległości od źródeł zagrożeń i uciążliwości określonych w rozporządzeniu i w przepisach szczególnych, w tym dotyczących wymagań higienicznosanitarnych, oraz w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

4. Jeżeli z warunków, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz w § 13, § 271, § 272 ust. 4, nie wynikają inne wymagania, należy zachować odległości zabudowy od granicy z sąsiednimi działkami co najmniej:

- 1) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi - 4 m.
- 2) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą bez otworów - 3 m.

5. Okapy i gzymsy nie mogą pomniejszać odległości od granicy działki budowlanej o więcej niż 0,5 m, natomiast balkony lub loggie o więcej niż 1 m.

6. ⁽³⁾ Dopuszcza się usytuowanie budynku, z zastrzeżeniem § 270 ust. 2, bezpośrednio przy granicy działki budowlanej bądź w odległości mniejszej od określonej w ust. 4 pkt 2, lecz nie mniejszej niż 1,5 m od tej granicy, jeżeli w projekcie zabudowy i zagospodarowania terenu (działki budowlanej) zostanie wykazana możliwość zachowania określonych w rozporządzeniu odległości między projektowaną zabudową a istniejącymi lub zaprojektowanymi elementami zagospodarowania działki sąsiedniej *i uzyskana pisemna zgoda jej właściciela*.

7. ⁽⁴⁾ (utracił moc).

8. Zgoda właściciela nie jest wymagana, jeżeli usytuowanie budynku, o którym mowa w ust. 6, wynika z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9. Budynek produkcyjny, usługowy i magazynowy uznany za uciążliwy dla otoczenia przez organ właściwy w zakresie ochrony środowiska lub przez właściwego państwowego terenowego inspektora sanitarnego, a także stodoła i budynek inwentarski nie mogą być sytuowane przy granicy działki budowlanej jako sąsiadujące bezpośrednio z budynkiem mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej.

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

§ 13. 1. Odległość budynku mającego pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi od innych obiektów powinna umożliwiać naturalne oświetlenie tych pomieszczeń, z zachowaniem przepisów § 57 i 60. Warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli odległość od obiektu przesłaniającego jest:

- 1) nie mniejsza niż jego wysokość - dla obiektów przesłaniających o wysokości do 55 m włącznie,
- 2) nie mniejsza niż 55 m - dla obiektów przesłaniających wyższych niż 55 m.

2. Wysokość obiektu przesłaniającego, o której mowa w ust. 1, liczy się od poziomu dolnej krawędzi najniższych położonych okien budynku przesłanianego do poziomu najwyższej zaciemniającej krawędzi obiektu przesłaniającego.

3. Odległości, o których mowa w ust. 1, mogą być mniejsze, jeżeli będą spełnione inne warunki określone w rozporządzeniu oraz będzie zapewnione, z okna budynku przesłanianego, pole widzenia o kącie 60° w płaszczyźnie poziomej, a obiekt przesłaniający, znajdujący się w tym polu, jest usytuowany w odległości nie mniejszej niż jego wysokość.

4. Odległości, o których mowa w ust. 1, mogą być zmniejszone o połowę w śródmiejskiej zabudowie uzupełniającej (plombowej).

Rozdział 2

Dojścia i dojazdy

§ 14. 1. Do działki budowlanej oraz do budynku i urządzeń z nim związanych należy zapewnić dojście i dojazd od drogi publicznej, odpowiednie do przeznaczenia i sposobu jego użytkowania oraz wymagań ochrony przeciwpożarowej, określonych w przepisach szczególnych. Szerokość jezdni nie może być mniejsza niż 3 m.

2. W zespole budynków jednorodzinnych dopuszcza się zastosowanie dojścia i dojazdu do działek budowlanych w postaci ciągu pieszo-jezdnego, pod warunkiem że ma on szerokość nie mniejszą niż 5 m.

3. W zespole niskich budynków wielorodzinnych dojście do każdej klatki schodowej powinno być przystosowane do awaryjnego ruchu pojazdów uprzywilejowanych o masie całkowitej do 2,5 tony.

4. Do budynku i urządzeń z nim związanych, wymagających dojazdów, funkcję tę mogą spełniać dojścia, pod warunkiem że ich szerokość nie będzie mniejsza niż 4,5 m.

§ 15. 1. Szerokość, promienie łuków dojazdów oraz wytrzymałość nawierzchni należy dostosować do wymiarów gabarytowych, ciężaru całkowitego i warunków ruchu pojazdów, których dojazd do działki budowlanej i budynku jest konieczny.

2. Dojścia służące równocześnie do ruchu pojazdów gospodarczych i uprzywilejowanych o masie do 2,5 tony powinny mieć nawierzchnię o nośności co najmniej dostosowanej do masy tych pojazdów.

§ 16. Do wejść do budynku mieszkalnego wielorodzinnego, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej powinny być doprowadzone utwardzone dojścia o szerokości minimalnej 1,5 m, przy czym co najmniej jedno dojście powinno zapewniać osobom niepełnosprawnym dostęp do całego budynku lub tych jego części, z których osoby te mogą korzystać.

§ 17. 1. Nachylenie podłużne dojeżdż (chodników) nie powinno przekraczać 5%, a poprzeczne - 2%. Dopuszcza się zastosowanie większego nachylenia podłużnego, jeżeli będzie ono odpowiadało wymaganiom dotyczącym pochylni zewnętrznych, określonym w § 70.

2. Wysokość ogólnodostępnych przejść i prześwitów do ruchu pieszego nie może być mniejsza niż 2,2 m, jeżeli przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej nie stanowią inaczej.

Rozdział 3

Miejsca postojowe dla samochodów

§ 18. 1. W zagospodarowaniu działki budowlanej należy zapewnić, stosownie do jej przeznaczenia i sposobu zabudowy, odpowiednią liczbę miejsc postojowych dla samochodów

użytkowników stałych i przebywających okresowo, w tym również miejsc postojowych dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne.

2. Liczbę i sposób urządzenia miejsc postojowych lub budowy garaży należy dostosować do ustalonych przez właściwy organ warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, z uwzględnieniem potrzebnej liczby miejsc, z których korzystają osoby niepełnosprawne, przy zachowaniu warunków technicznych określonych w rozporządzeniu.

§ 19. 1. Odległość wydzielonego, odkrytego zgrupowania miejsc postojowych lub otwartego garażu wielopoziomowego dla samochodów osobowych od okien budynku mieszkalnego, zamieszkania zbiorowego (z wyjątkiem hoteli), zakładu opieki zdrowotnej, oświaty i wychowania, a także od placu zabaw dziecięcych nie może być mniejsza niż:

- 1) dla zgrupowania do 60 stanowisk łącznie - 10 m,
- 2) dla większych zgrupowań - 20 m, z zachowaniem warunków określonych w § 275.

2. Ustalenia ust. 1 pkt 1 i 2 dotyczą również sytuowania wjazdów do zamkniętego garażu wielostanowiskowego w stosunku do okien budynku zakładu opieki zdrowotnej, oświaty i wychowania, a także placu zabaw dziecięcych.

3. Zachowanie odległości określonych w ust. 1 nie jest wymagane w stosunku do miejsc postojowych, znajdujących się między liniami rozgraniczającymi ulicy, na obszarze zwartej zabudowy miejskiej.

§ 20. Miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne, mogą być usytuowane w odległości 5 m od okien budynku mieszkalnego wielorodzinnego i zamieszkania zbiorowego oraz zbliżone bez żadnych ograniczeń do innych budynków. Miejsca te wymagają odpowiedniego oznakowania.

§ 21. 1. Stanowiska postojowe dla samochodów osobowych powinny mieć co najmniej szerokość 2,3 m i długość 5 m, przy czym dla samochodów użytkowanych przez osoby niepełnosprawne szerokość stanowiska powinna wynosić co najmniej 3,6 m i długość 5 m, a w wypadku usytuowania wzdłuż jezdni - długość co najmniej 6 m.

2. Stanowiska postojowe i dojazdy manewrowe dla samochodów osobowych powinny mieć nawierzchnię utwardzoną lub co najmniej gruntową stabilizowaną, ze spadkiem zapewniającym spływ wody.

3. Stanowiska przeznaczone do mycia i niezawodowego przeglądu samochodów w zgrupowaniach miejsc postojowych powinny mieć doprowadzenie wody oraz twardą nawierzchnię ze spadkami zapewniającymi spływ wody do wpustów kanalizacyjnych z osadnikami błota i łapaczami oleju.

Rozdział 4

Miejsca gromadzenia odpadków stałych

§ 22. 1. W jednostkach osadniczych na działkach budowlanych należy przewidzieć miejsca na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadków stałych, z uwzględnieniem możliwości ich segregacji.

2. Miejscami, o których mowa w ust. 1, mogą być:

- 1) zadaszone osłony lub pomieszczenia ze ścianami pełnymi bądź ażurowymi,

- 2) wyodrębnione pomieszczenia w przyziemiu budynków z bezpośrednim wyjściem na zewnątrz, zaopatrzone w daszek o wysięgu co najmniej 1 m, mające ściany i podłogi zmywalne, punkt czerpalny wody, kratkę ściekową, wentylację grawitacyjną oraz sztuczne oświetlenie,
- 3) utwardzone place do ustawiania kontenerów z zamykanymi otworami wrzutowymi.

3. Między wejściami do pomieszczeń lub placami, o których mowa w ust. 2, a miejscem dojazdu samochodów śmieciarek wywożących odpadki powinno być utwardzone dojście, umożliwiające przemieszczanie pojemników na własnych kołach lub na wózkach.

4. Miejsca do gromadzenia odpadków stałych w zabudowie wielorodzinnej powinny być dostępne dla osób niepełnosprawnych.

§ 23. 1. Odległość zadaszonych osłon lub pomieszczeń z pojemnikami na odpadki stałe, o których mowa w § 22 ust. 2 pkt 1 powinna wynosić co najmniej 10 m od okien i drzwi do budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz co najmniej 3 m od granicy z sąsiednią działką. Zachowanie odległości od granicy działki nie jest wymagane, jeżeli osłony lub pomieszczenia stykają się z podobnymi urządzeniami na działce sąsiedniej.

2. W wypadku przebudowy lub modernizacji istniejącej zabudowy, odległości, o których mowa w ust. 1, mogą być pomniejszone, jednak nie więcej niż o połowę, po uzyskaniu opinii właściwego terenowo państwowego inspektora sanitarnego.

3. W zabudowie jednorodzinnej dopuszcza się zmniejszenie odległości określonych w ust. 1 od okien i drzwi do 3 m, od granicy działki do 2 m, a także sytuowanie zadaszonych osłon lub pomieszczeń na granicy działek, jeżeli stykają się one z podobnymi urządzeniami na działce sąsiedniej lub przy linii rozgraniczającej od strony ulicy.

§ 24. 1. Na terenach nie zurbanizowanych oraz w jednostkach osadniczych, w których nie działają przedsiębiorstwa oczyszczania, mogą być stosowane stacjonarne zbiorniki na odpadki stałe (śmietniki), przystosowane do okresowego opróżniania, pod warunkiem usytuowania ich w odległościach określonych w § 23 ust. 1.

2. Zbiorniki, o których mowa w ust. 1, powinny mieć nieprzepuszczalne ściany i dno, szczelne przykrycie z zamykanym otworem wyspowym oraz zamykanym otworem bocznym do usuwania odpadków. Do zbiorników tych należy doprowadzić utwardzony dojazd.

§ 25. W zabudowie wielorodzinnej trzepaki należy sytuować przy miejscach do gromadzenia odpadków stałych, z zachowaniem odległości nie mniejszej niż 10 m od okien i drzwi do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi.

Rozdział 5

Przyłączenia do sieci zewnętrznych

§ 26. 1. Działka budowlana, przewidziana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, powinna mieć zapewnioną możliwość przyłączenia uzbrojenia działki lub bezpośrednio budynku do zewnętrznej sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej oraz scentralizowanego zaopatrzenia w ciepło bądź korzystania z indywidualnych źródeł ciepła.

2. W razie braku warunków przyłączenia do zewnętrznej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, działka, o której mowa w ust. 1, może być wykorzystana pod zabudowę budynkami przeznaczonymi na pobyt ludzi, pod warunkiem zapewnienia możliwości korzystania z indywidualnego ujęcia wody, urządzenia do oczyszczania ścieków w sposób określony w odrębnych przepisach lub szczelnego zbiornika do czasowego gromadzenia nieczystości ciekłych, jeżeli ich ilość nie przekracza 2 m³ na dobę. Jeżeli ilość nieczystości ciekłych odprowadzanych do zbiornika przekracza 2 m³ na dobę, niezbędna jest pozytywna opinia właściwego terenowo państwowego inspektora sanitarnego.

3. Na działkach budowlanych przeznaczonych dla szpitali i sanatoriów, niezależnie od zasilania z sieci zewnętrznej, należy zapewnić dodatkowo własne ujęcie wody oraz własne źródło energii elektrycznej i ciepłej.

4. Spełnienie warunków określonych w ust. 1 i 2 nie jest wymagane w wypadku działek przeznaczonych pod budowę letnich domków rekreacyjnych oraz budynków inwentarskich i gospodarczych na wsi, jeżeli właściwy organ w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie określił takich wymagań.

§ 27. Działka budowlana, która nie może być zaopatrzona w wodę zdatną do picia z sieci zewnętrznej lub własnego ujęcia, może być wykorzystana pod zabudowę zagrodową lub rekreacyjną, pod warunkiem zapewnienia możliwości czerpania lub dostawy wody z ujęć położonych poza granicami działki.

§ 28. 1. Działka budowlana, na której są sytuowane budynki, powinna być wyposażona w odrębną kanalizację deszczową lub przyłączona do kanalizacji ogólnospławnej.

2. W razie braku kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych na własny teren.

3. Warunki określone w ust. 1 i 2 nie dotyczą zabudowy jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacyjnej.

orzeczenia sądów

§ 29. Dokonywanie zmiany naturalnego spływu wód opadowych w celu kierowania go na teren sąsiedniej nieruchomości bez zgody jej właściciela lub zarządcy jest zabronione.

§ 30. Usytuowanie na działce budowlanej ujęć wody, urządzeń do gromadzenia i oczyszczania ścieków oraz odpadków stałych powinno być zgodne z wymaganiami rozporządzenia oraz z przepisami dotyczącymi ochrony gruntu, wód i powietrza.

Rozdział 6

Studnie

§ 31. 1. Odległość studni dostarczającej wodę do picia i na potrzeby gospodarcze, nie wymagającej, zgodnie z przepisami szczególnymi, ustanowienia większej strefy ochronnej, powinna wynosić - licząc od osi studni - co najmniej:

- 1) do granicy działki - 7,5 m,
- 2) do osi rowu przydrożnego - 7,5 m,
- 3) do budynków inwentarskich i związanych z nimi szczelnych silosów, zbiorników do gromadzenia nieczystości, kompostu oraz podobnych szczelnych urządzeń - 15 m,
- 4) do najbliższego przewodu rozsączającego kanalizacji indywidualnej, jeżeli odprowadzane są do niej ścieki oczyszczone biologicznie w stopniu określonym w przepisach dotyczących ochrony wód - 30 m,
- 5) do nie utwardzonych wybiegów dla zwierząt hodowlanych, najbliższego przewodu rozsączającego kanalizacji lokalnej bez urządzeń biologicznego oczyszczania ścieków oraz do granicy pola filtracyjnego - 70 m.

2. Dopuszcza się sytuowanie studni wspólnej na granicy dwóch działek lub w odległości mniejszej niż 7,5 m od granicy, pod warunkiem zachowania na obydwu działkach odległości, o których mowa w ust. 1 pkt 2-5.

§ 32. 1. Obudowa studni kopanej, dostarczającej wodę do picia i na potrzeby gospodarcze, powinna być wykonana z materiałów nieprzepuszczalnych i nie wpływających ujemnie na jakość wody, a złącza elementów obudowy powinny być należycie uszczelnione. Przy zastosowaniu kręgów betonowych warunek szczelności uznaje się za spełniony, jeżeli wykonane zostanie ich spoinowanie od wewnątrz na całej wysokości studni, a ponadto od zewnątrz do głębokości co najmniej 1,5 m od poziomu terenu.

2. Część nadziemna studni kopanej, nie wyposażonej w urządzenie pompowe, powinna mieć wysokość co najmniej 0,9 m od poziomu terenu oraz być zabezpieczona trwałym i nieprzepuszczalnym przykryciem, ochraniającym wnętrze studni i urządzenia do czerpania wody.

3. Część nadziemna studni kopanej, wyposażonej w urządzenia pompowe, powinna mieć wysokość co najmniej 0,2 m od poziomu terenu. Przykrycie jej powinno być szczelnie dopasowane do obudowy i wykonane z materiału nieprzepuszczalnego oraz mieć nośność odpowiednią do przewidywanego obciążenia.

4. Teren otaczający studnię kopaną, w pasie o szerokości co najmniej 1 m, licząc od zewnętrznej obudowy studni, powinien być pokryty nawierzchnią utwardzoną, ze spadkiem w kierunku zewnętrznym.

§ 33. Przy ujęciu wód podziemnych za pomocą studni wierconej teren w promieniu co najmniej 1 m od wprowadzonej w grunt rury należy zabezpieczyć w sposób określony w § 32 ust. 4, a przejście rury studziennej przez nawierzchnię ochronną należy uszczelnić.

Rozdział 7

Zbiorniki na nieczystości ciekłe

§ 34. 1. Zbiorniki na nieczystości ciekłe, doły gnilne i osadniki ścieków mogą być stosowane wyłącznie na działkach nie przyłączonych do zewnętrznej sieci kanalizacyjnej. Warunek ten nie dotyczy gospodarstw rolnych i hodowlanych.

2. (skreślony).

§ 35. Kompostownie powinny posiadać budowę zapewniającą nieprzedostawanie się do gruntu ciekłych produktów kompostowania, a zbiorniki na nieczystości ciekłe, doły ustępów nie skanalizowanych oraz urządzenia kanalizacyjne i zbiorniki do usuwania i gromadzenia wydaliny pochodzenia zwierzęcego powinny mieć dno i ściany nieprzepuszczalne, szczelne przekrycie z zamykanym otworem do usuwania nieczystości i odpowietrzenie wyprowadzone co najmniej 0,5 m ponad poziom terenu.

§ 36. 1. Odległość pokryw i wylotów wentylacji ze zbiorników na nieczystości ciekłe, dołów ustępów nie skanalizowanych o liczbie miejsc nie większej niż 4 i podobnych urządzeń sanitarno-gospodarczych o pojemności do 10 m³ powinna wynosić co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz do magazynów produktów spożywczych - 15 m,
- 2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego - 7,5 m.

2. Odległości, o których mowa w ust. 1, na nie skanalizowanych terenach zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej powinny wynosić co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi - 5 m,
- 2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego - 2 m.

3. Odległości dołów ustępów nie skanalizowanych o liczbie miejsc większej niż 4 oraz zbiorników na nieczystości ciekłe i kompostowni o pojemności od 10 do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń budynków wymienionych w ust. 1 pkt 1 - 30 m,
- 2) od granicy działki sąsiedniej - z wyjątkiem terenów zabudowy zagrodowej - 15 m,
- 3) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego - 10 m.

4. Terenowy organ właściwy w sprawach ustalania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w porozumieniu z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym⁽⁶⁾, może ustalić dla działek budowlanych położonych przy zabudowanych działkach sąsiednich odległości mniejsze niż określone w ust. 1 i 2.

5. Dopuszcza się sytuowanie krytych zbiorników na nieczystości ciekłe oraz dołów ustępowych na granicy działek, gdy będą przylegać do tego samego rodzaju urządzeń na działce sąsiedniej, lub co najmniej 1 m od granicy, pod warunkiem zachowania odległości określonych w § 31.

6. Organ właściwy w sprawie ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w porozumieniu z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym, określa odległości zbiorników na nieczystości ciekłe i kompostowni o pojemności powyżej 50 m³ od budynków przeznaczonych na pobyt ludzi.

§ 37. Przepływowe, szczelne osadniki podziemne, stanowiące część indywidualnego urządzenia do biologicznego oczyszczania ścieków gospodarczo-bytowych, służące do wstępnego ich oczyszczania, mogą być sytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie budynków jednorodzinnych, pod warunkiem wyprowadzenia ich odpowietrzenia przez instalację kanalizacyjną co najmniej 0,6 m powyżej górnej krawędzi okien i drzwi zewnętrznych w tych budynkach.

§ 38. Odległość osadników błota, łapaczy olejów mineralnych i tłuszczu, neutralizatorów ścieków i innych podobnych zbiorników od okien otwieralnych i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna wynosić co najmniej 5 m, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Rozdział 8

Zieleń i urządzenia rekreacyjne

§ 39. 1. Na działkach budowlanych, przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod zespoły zabudowy wielorodzinnej, budynki zakładów opieki zdrowotnej (z wyjątkiem przychodni) oraz oświaty i wychowania, co najmniej 25% powierzchni należy przeznaczyć pod zieleń i na rekreację.

2. W decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu organ gminy może określić inny niż w ust. 1 procent udziału terenów zieleni, jeżeli wynika to z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

§ 40. 1. W zespole zabudowy wielorodzinnej na terenach zieleni przydomowej należy, stosownie do potrzeb użytkowych, przewidzieć placzki zabaw dla dzieci najmłodszych, boiska sportowe i miejsca rekreacyjne dostępne dla osób starszych i niepełnosprawnych. W zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się ograniczenie tego programu przez organ gminy, w decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

2. Nasłonecznienie placu zabaw dla dzieci powinno wynosić co najmniej 4 godziny, liczone w dniach równonocy (21 marca i 21 września) w godzinach 10⁰⁰-16⁰⁰. W zabudowie śródmiejskiej dopuszcza się nasłonecznienie nie krótsze niż 2 godziny.

3. Odległość placów i urządzeń, wymienionych w ust. 1, od linii rozgraniczających ulicę oraz od miejsc gromadzenia odpadków powinna wynosić co najmniej 10 m.

Rozdział 9

Ogrodzenia

§ 41. Ogrodzenie działki nie powinno przekraczać granicy działki oraz linii rozgraniczającej ulicy lub placu bądź innej linii ustalonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

§ 42. 1. ⁽⁶⁾ *Ogrodzenie powinno być ażurowe co najmniej powyżej 0,6 m od poziomu terenu, chyba że konieczność budowy ogrodzenia innego wynika z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo wymagań ochrony akustycznej lub warunków użytkowania działki. Łączna powierzchnia prześwitów (otworów), umożliwiająca naturalny przepływ powietrza, powinna wynosić co najmniej 25% powierzchni ażurowej części ogrodzenia między słupami.*

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy ogrodzeń terenów obiektów zabytkowych, sportowych, wojskowych, zakładów karnych, zakładów dla nieletnich oraz zakładów przemysłowych i innych terenów o specjalnym przeznaczeniu.

orzeczenia sądów

§ 43. 1. Ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Umieszczanie na wysokości mniejszej niż 1,8 m drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych ostro zakończonych elementów jest zabronione.

2. Bramy i furtki w ogrodzeniu nie mogą otwierać się na zewnątrz działki i mieć progów utrudniających wjazd osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.

3. Szerokość bramy powinna wynosić w świetle co najmniej 2,4 m, a szerokość furtki co najmniej 0,9 m, przy czym na drodze pożarowej szerokości te regulują przepisy odrębne w sprawie bezpieczeństwa pożarowego.

Dział III

BUDYNKI I POMIESZCZENIA

Rozdział 1

Wymagania ogólne

§ 44. Budynek, jego układ funkcjonalny i przestrzenny, ustrój konstrukcyjny oraz rozwiązania techniczne i materiałowe elementów budowlanych powinny być zaprojektowane i wykonane w sposób odpowiadający wymaganiom wynikającym z jego usytuowania i przeznaczenia oraz z odnoszących się do niego przepisów rozporządzenia i przepisów szczególnych.

§ 45. Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi powinien być zaopatrzony co najmniej w wodę do picia, utrzymania higieny i na potrzeby gospodarcze oraz przeciwpożarowe, jeżeli wymagają tego przepisy szczególne, a odpowiednio do ich przeznaczenia - także na inne cele. W innych budynkach zaopatrzenie w wodę powinno wynikać z ich przeznaczenia i potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

§ 46. Budynek mieszkalny wielorodzinny, zamieszkania zbiorowego, zakładu opieki zdrowotnej, opieki społecznej, oświaty i wychowania, zakładu żywienia, produkcji i handlu żywnością, a także inne budynki, jeżeli są wyposażone w wanny, natryski lub umywalki, powinny mieć indywidualną lub centralną instalację ciepłej wody. Warunek doprowadzenia ciepłej wody do umywarek nie dotyczy budownictwa zagrodowego oraz indywidualnego budownictwa rekreacyjnego.

§ 47. Budynek wyposażony w instalację wodociągową powinien mieć zapewnione odprowadzenie ścieków bytowo-gospodarczych i technologicznych.

§ 48. 1. Budynek przeznaczony na pobyt ludzi oraz inne budynki, w których w trakcie użytkowania powstają odpadki i nieczystości stałe, powinny mieć miejsca przystosowane do ich czasowego gromadzenia, usytuowane w samym budynku lub w jego otoczeniu.

2. Budynki, o których mowa w ust. 1, mogą być wyposażone w wewnętrzne urządzenia (zsypy) do usuwania odpadków i nieczystości stałych.

§ 49. Budynek i pomieszczenia powinny być wyposażone w instalacje (urządzenia) do ogrzewania pomieszczeń w okresie obniżonych temperatur, umożliwiające utrzymanie temperatury powietrza wewnętrznego odpowiedniej do ich przeznaczenia.

§ 50. Budynek i pomieszczenia, w których są zainstalowane paleniska na paliwo stałe lub komory spalania z palnikami na paliwo płynne lub gazowe, powinny mieć przewody kominowe do odprowadzania dymu i spalin.

§ 51. Budynek i pomieszczenia powinny mieć zapewnioną wentylację lub klimatyzację, stosownie do ich przeznaczenia.

§ 52. Budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi może być zaopatrywany w gaz z sieci gazowej, z sieci lokalnej, baterii butli lub zbiorników stałych gazu płynnego, zgodnie z warunkami określonymi w § 157.

§ 53. 1. Budynek, odpowiednio do potrzeb wynikających z jego przeznaczenia, powinien być przyłączony do sieci elektroenergetycznej i wyposażony w wewnętrzną instalację elektryczną.

2. Budynek należy wyposażyć w instalację piorunochronną, chroniącą od wyładowań atmosferycznych, jeżeli obowiązek taki wynika z Polskiej Normy.

§ 54. 1. Budynek średniowysoki i wyższy, o liczbie kondygnacji większej niż 1, niezależnie od przeznaczenia, a także dwukondygnacyjny i wyższy budynek zakładu opieki zdrowotnej, opieki społecznej oraz inne budynki, stosownie do przeznaczenia, należy wyposażyć w urządzenia dźwigowe.

2. W budynku mieszkalnym, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, wyposażonym w dźwigi, należy zapewnić dostęp do nich i dojazd na wszystkie kondygnacje użytkowe osobom niepełnosprawnym.

§ 55. 1. W budynku mieszkalnym wielorodzinnym nie wyposażonym w dźwigi należy zapewnić możliwość wykonania pochylni lub zainstalowania odpowiednich urządzeń technicznych, umożliwiających dostęp osobom niepełnosprawnym do mieszkań położonych na parterze.

2. W nowo wznoszonym budynku zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej nie wyposażonym w dźwigi należy zainstalować urządzenia techniczne, które zapewnią osobom niepełnosprawnym konieczny dostęp na kondygnacje użytkowe. Nie dotyczy to koszar, zakładów karnych i zakładów dla nieletnich.

3. Dopuszcza się niewyposażenie w dźwigi budynku o wysokości do 5 kondygnacji włącznie, jeżeli ostatnia kondygnacja użytkowa stanowi część mieszkań dwupoziomowych.

4. Adaptacja na cele mieszkalne poddasza (strychu), usytuowanego bezpośrednio nad 4 kondygnacją istniejącego budynku wielorodzinnego, wzniesionego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, nie wymaga wyposażania budynku w dźwig.

§ 56. Budynek wielorodzinny, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej powinien być przystosowany do wyposażenia w instalacje telekomunikacyjne oraz instalacje zbiorczych anten radiowo-telewizyjnych, odpowiadające przepisom szczególnym i Polskim Normom, a stosownie do przeznaczenia budynku - również w instalację sygnalizacji dzwonekowej lub domofonowej.

Rozdział 2

Oświetlenie i nasłonecznienie

§ 57. 1. Pomieszczenie przeznaczone na pobyt ludzi powinno mieć zapewnione oświetlenie naturalne, dostosowane do przeznaczenia, kształtu i wielkości, z uwzględnieniem warunków określonych w § 13 oraz w Polskich Normach.

2. W pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi stosunek powierzchni okien, liczonej w świetle ościeżnic, do powierzchni podłogi powinien wynosić co najmniej 1:8, natomiast w innym pomieszczeniu, w którym oświetlenie naturalne jest wymagane ze względów na przeznaczenie - co najmniej 1:12.

§ 58. Dopuszcza się oświetlenie pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi wyłącznie światłem sztucznym, jeżeli:

- 1) oświetlenie światłem dziennym nie jest konieczne lub nie jest wskazane ze względów technologicznych,
- 2) jest uzasadnione celowością funkcjonalną zlokalizowania tego pomieszczenia w obiekcie podziemnym lub w części budynku pozbawionej oświetlenia naturalnego.

§ 59. 1. Oświetlenie sztuczne pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi powinno odpowiadać potrzebom użytkowym i Polskim Normom.

2. Ogólne oświetlenie sztuczne pomieszczenia przeznaczonego na stały pobyt ludzi powinno zapewniać odpowiednie warunki użytkowania całej jego powierzchni.

3. Oświetlenie sztuczne połączonych ze sobą pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi oraz do ruchu ogólnego (komunikacji) nie powinno wykazywać różnic natężenia, wywołujących olśnienie przy przejściu między tymi pomieszczeniami.

§ 60. 1. Pokój mieszkalny oraz pomieszczenie przeznaczone do zbiorowego przebywania dzieci w żłobku, przedszkolu i szkole, z wyjątkiem pracowni chemicznej, fizycznej i plastycznej, powinny mieć zapewniony czas nasłonecznienia co najmniej 3 godziny w dniach równonocy (21 marca i 21 września) w godzinach 8⁰⁰-16⁰⁰.

2. W mieszkaniu wielopokojowym dopuszcza się ograniczenie wymagania ust. 1 co najmniej do jednego pokoju, przy czym w zabudowie uzupełniającej (plombowej) dopuszcza się ograniczenie wymaganego czasu nasłonecznienia do 1,5 godziny, a w odniesieniu do mieszkania jednopokojowego nie określa się wymaganego czasu nasłonecznienia.

Rozdział 3

Wejścia do budynków i mieszkań

§ 61. Położenie drzwi wejściowych do budynku oraz kształt i wymiary pomieszczeń wejściowych powinny umożliwiać wygodne warunki ruchu, w tym również osobom niepełnosprawnym. Wymaganie

przystosowania wejść dla tych osób nie dotyczy budynków mieszkalnych w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej oraz budynków do rekreacji indywidualnej.

§ 62. 1. Drzwi wejściowe do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych oraz do mieszkań powinny mieć szerokość w świetle co najmniej 0,9 m. W wypadku zastosowania drzwi zewnętrznych dwuskrzydłowych szerokość skrzydła zasadniczego nie może być mniejsza niż 0,9 m.

2. W wejściach do budynku i ogólnodostępnych pomieszczeń użytkowych mogą być zastosowane drzwi obrotowe lub wahadłowe, pod warunkiem usytuowania przy nich drzwi rozwieranych lub rozsuwanych, przystosowanych do ruchu osób niepełnosprawnych.

3. W drzwiach, o których mowa w ust. 1, oraz w drzwiach do mieszkań i pomieszczeń mieszkalnych w budynku zamieszkania zbiorowego wysokość progów nie może przekraczać 20 mm.

§ 63. Wejścia z zewnątrz do budynku i pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi należy chronić przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza przez zastosowanie przedsionka, kurtyny powietrznej lub innych rozwiązań nie utrudniających ruchu. Wymagania te nie dotyczą dodatkowych wejść nie przewidzianych do stałego użytkowania.

§ 64. Wejście do budynku i do każdej klatki schodowej powinno mieć elektryczne oświetlenie zewnętrzne. Nie dotyczy to budownictwa zagrodowego i rekreacyjnego.

§ 65. W budynku wielorodzinnym w pomieszczeniu przy wejściu, należy zapewnić miejsce do zainstalowania domowych skrzynek listowych.

Rozdział 4

Schody i pochylnie

§ 66. W celu zapewnienia dostępu do pomieszczeń położonych na różnych poziomach należy stosować schody stałe, a w zależności od przeznaczenia budynku - również pochylnie odpowiadające warunkom określonym w rozporządzeniu.

§ 67. Zainstalowanie w budynku schodów lub pochylni ruchomych nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych.

§ 68. 1. Graniczne wymiary schodów stałych w budynkach o różnym przeznaczeniu określa tabela:

Przeznaczenie budynków	Minimalna szerokość użytkowa (m)		Maksymalna wysokość stopni (m)
	spocznika		
biegu			
1			
2	3	4	
Budynki jednorodzinne i zagrodowe oraz mieszkania			
0,8	0,8	0,19	
Budynki mieszkalne wielorodzinne, budynki zamieszkania			
1,2	1,5	0,175	
Przedszkola i żłobki			
1,2	1,3	0,15	
Budynki zakładów opieki zdrowotnej ^{*)}			

1,4	1,5	0,15
Garáže wbudowane i wolno stojące (wielostanowiskowe)		
0,9	0,9	0,19
Wszelkie budynki - schody do piwnic oraz poddaszy		
0,8	0,8	0,2

dwupoziomowe

zbiorowego oraz użyteczności publicznej^{*)}, a także

budynki produkcyjne^{*)} oraz magazynowo-składowe

nieużytkowych i służących do przechowywania pasz

słomiastych w budynkach inwentarskich

^{*)} Szerokość użytkowa biegów i spoczników klatek schodowych, określona w tabeli, nie może być mniejsza, niż wynika to ze wskaźnika 0,6 m na 100 osób na kondygnacji o największej liczbie przewidywanych użytkowników znajdujących się tam jednocześnie.

2. Szerokość użytkowa schodów zewnętrznych powinna wynosić co najmniej 1,2 m.

3. Szerokość użytkową schodów stałych mierzy się między wewnętrznymi krawędziami poręczy, a w wypadku balustrady jednostronnej - między wykończoną powierzchnią ściany a wewnętrzną krawędzią poręczy tej balustrady. Szerokości te nie mogą być ograniczane przez zainstalowane urządzenia oraz elementy budynku.

§ 69. 1. Liczba stopni w jednym biegu schodów stałych, łączących kondygnacje nadziemne, nie powinna wynosić więcej niż:

- 1) w budynku zakładu opieki zdrowotnej - 14 stopni,
- 2) w innych budynkach - 17 stopni.

2. Liczba stopni w jednym biegu schodów zewnętrznych nie powinna wynosić więcej niż 10.

3. Szerokość stopni stałych schodów wewnętrznych powinna wynikać z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do 0,65 m, gdzie h oznacza wysokość stopnia, s - jego szerokość.

4. Szerokość stopni schodów zewnętrznych przy głównych wejściach do budynku powinna wynosić w budynkach użyteczności publicznej co najmniej 0,35 m, w innych budynkach - co najmniej 0,3 m.

5. Szerokość stopnia zabiegowego oraz stopnia schodów wachlarzowych w odległości 0,4 m od poręczy balustrady powinna wynosić co najmniej 0,25 m.

6. W budynku zakładu opieki zdrowotnej stosowanie schodów zabiegowych i wachlarzowych, jako przeznaczonych do ruchu pacjentów, jest zabronione.

7. Schody i pochylnie powinny mieć wykończenie powierzchni odróżniające je od poziomych płaszczyzn ruchu.

§ 70. 1. Maksymalne nachylenie pochylni związanych z budynkiem nie może przekraczać wielkości określonych w poniższej tabeli:

Przeznaczenie pochylni

przy użyciu wózka inwalidzkiego, przy wysokości pochylni:

a) do 0,15 m

b) do 0,5 m

c) ponad 0,5 m^{*)}

a) jedno- i dwupoziomowych

b) wielopoziomowych

	Usytuowanie	pochylni
na zewnątrz bez	wewnątrz	
przekrycia	budynku lub	
% nachylenia	pod dachem %	
	nachylenia	
1		
2		3
Do ruchu pieszego i dla osób niepełnosprawnych poruszających się		
15		15
8		10
6		8
Dla samochodów w garażach wielostanowiskowych:		
15		25
15		15
Dla samochodów w garażach indywidualnych		
25		25

^{*)} Pochylnie do ruchu pieszego i dla osób niepełnosprawnych o długości ponad 9 m powinny być podzielone na krótsze odcinki, przy zastosowaniu spoczników poziomych o długości co najmniej 1,4 m.

2. Nawierzchnia pochylni powinna być szorstka, a pochylni zewnętrznych o nachyleniu większym niż 15% - ponadto karbowana.

§ 71. 1. Pochylnie przeznaczone dla osób niepełnosprawnych powinny mieć szerokość płaszczyzny ruchu co najmniej 1,2 m, krawężniki o wysokości co najmniej 0,07 m i obustronne poręcze odpowiadające warunkom określonym w § 298, przy czym odstęp między nimi powinien mieścić się w granicach od 1 m do 1,1 m.

2. Długość poziomej płaszczyzny ruchu na początku i na końcu pochylni powinna wynosić co najmniej 1,5 m.

3. Wymiary spocznika związanego z pochylnią przed wejściem do budynku powinny umożliwiać manewrowanie wózkiem inwalidzkim i otwieranie drzwi oraz wynosić co najmniej 1,5 x 1,5 m.

Rozdział 5

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi

§ 72. 1. Wysokość pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna odpowiadać wymaganiom określonym w poniższej tabeli:

oraz sypialnie 1-4-osobowe w budynkach zamieszkania zbiorowego

pomieszczenia w indywidualnych domach rekreacyjnych

czynniki uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia:

a) jeżeli przebywają w nich nie więcej niż 4 osoby

b) jeżeli przebywają w nich więcej niż 4 osoby

Pomieszczenia jak wyżej, lecz usytuowane na antresoli otwartej do

większego pomieszczenia, jeżeli nie występują czynniki szkodliwe dla

zdrowia uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia

Rodzaj pomieszczenia (sposób użytkowania)	Minimalna wysokość w świetle (m)
1	
2	
Pomieszczenia mieszkalne w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych	
2,5*)	
Pomieszczenia mieszkalne w budynkach jednorodzinnych na poddaszu oraz	
2,2*)	
Pomieszczenia do pracy, nauki i innych celów, w których nie występują	
2,5	
3,0	
2,2	
Pomieszczenia do pracy i innych celów, w których występują czynniki	
3,3	